

วันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๗ ผมได้เข้าร่วมงานประชุมประจำปี ๒๕๕๗ ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในหัวข้อเรื่อง "การพัฒนาคณะเพื่ออนาคตประเทศไทย" ผมตื่นเต้นและดีใจที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้ยกเรื่อง "การพัฒนาคณะ" มาเป็นหัวข้อการประชุมในปีนี้

ผมมีโอกาสได้เข้าร่วมประชุมประจำปี ของ สศช. อย่างต่อเนื่องมาตลอดเป็นเวลากว่าสิบปี จำได้ว่า ตั้งแต่แผน ๘ มีการกล่าวว่า "คนเป็นศูนย์กลาง" แต่ในแผนได้กล่าวถึงคนในด้านสังคมเพียงด้านเดียว ไม่ได้ให้ความสำคัญกับคนในด้านเศรษฐกิจ ผมได้พยายามผลักดันและแสดงความเห็นว่าแผนพัฒนาเศรษฐกิจจะต้องมีแผนพัฒนาคณะควบคู่กันไป แต่ทุกอย่างก็เงียบ เมื่อการประชุมในปีนี้มีารยกเรื่องของคณะมาเป็นหัวข้อในการประชุมประจำปี ทำให้ผมดีใจมาก แต่แปลกปีนี้นี้ผมไม่ได้รับเชิญและไม่ทราบเรื่องการประชุม บังเอิญทราบเรื่องจาก รศ.ดร.อัศนี ก่อตระกูล จึงรีบติดต่อไปที่ สศช. และแจ้งความประสงค์ว่าสนใจเข้าร่วมการประชุม เจ้าหน้าที่แนะนำให้เข้าไปลงทะเบียนได้ในเว็บไซต์ จึงมีโอกาสได้เข้าร่วมประชุมในครั้งนี้

งานประชุมประจำปีของ สศช. จัดยิ่งใหญ่ มีผู้เข้าร่วมประชุมประมาณ 2,500 คน ปีก่อนๆ ผู้เข้าร่วมประชุมส่วนมากจะเป็นพวกนักธุรกิจ จากหอการค้าและสภาหอการค้า สมาอุตสาหกรรม สมาคมธนาคาร แต่พอปีนี้เป็นหัวข้อ "การพัฒนาคณะเพื่ออนาคตประเทศไทย" จึงไม่ค่อยได้พบคนในภาคส่วนธุรกิจ ผู้เข้าร่วมประชุมส่วนมากจะเป็นข้าราชการ วุฒิสภาสมาชิกรัฐสภา และส่วนอื่นๆที่ผมไม่แน่ใจว่ามาจากภาคไหนบ้าง

กำหนดการประชุมประจำปี ๒๕๕๗ ของ สศช.

๙.๐๐ น. เปิดการประชุม ด้วยการนำเสนอวีดิทัศน์เรื่อง การพัฒนาคณะเพื่ออนาคตประเทศไทย ขอชื่นชมผู้จัดทำวีดิทัศน์ชุดนี้ ทำได้ดีมาก

๙.๑๐ น. กล่าวรายงาน โดย นายอคม เต็มพิทยาไพสิฐ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๙.๑๕ น. กล่าวเปิดการประชุมและแสดงปาฐกถาพิเศษ เรื่อง การพัฒนาคณะเพื่ออนาคตประเทศไทย โดยนายกรัฐมนตรี (กำหนดการให้เวลาท่านแค่ ๔๕ นาที แต่ท่านใช้เวลาไปรวม ๙๐ นาที) การปาฐกถาของท่านเป็นเรื่องที่ท่านระบายความในใจแบบที่ท่านพูดทั่วไป อย่างไรก็ตามมีการเน้นเรื่องตามหัวข้อเรื่องการพัฒนาคนมากหน่อย

๑๐.๐๐ น. พักรับประทานอาหาร-กาแฟ และอาหารว่าง

๑๐.๑๕ น. การอภิปรายเรื่อง การพัฒนาคณะเพื่ออนาคตประเทศไทย ดำเนินการอภิปราย โดย นายพารณ อิศรเสนา ณ.อยุธยา

ประธานกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นายอาคม เติมพิทยาไพสิฐ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม และเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นผู้นำเสนอ ผู้อภิปราย ประกอบด้วย ศ.นพ.วิจารณ์ พานิช นายกสภามหาวิทยาลัยมหิดล นายโมลิต บันเปี่ยมรัษฎ์ ประธานกรรมการบริหารธนาคารกรุงเทพจำกัด (มหาชน) นายศุภชัย เจียรวนนท์

(เวลาการอภิปรายล่าช้ากว่ากำหนด เนื่องจาก ท่านนายกรัฐมนตรี ใช้เวลาในการปาฐกถาเกินเวลาประมาณ ๔๕ นาที หลังจากท่านจบการปาฐกถา ผู้จัดได้เชิญท่านนายกรัฐมนตรีชมนิทรรศการ บริเวณหน้าห้องประชุม ซึ่งอยู่ในบริเวณเดียวกับการรับประทานอาหาร ซา-กาแฟ และเครื่องดื่ม ทำให้ผู้จัดขอให้ผู้เข้าร่วมประชุมนั่งรอในห้องประชุมและชม วีดีโอ ไปก่อน จนคณะของท่านนายกรัฐมนตรีเดินทางกลับ จึงให้ผู้เข้าร่วมประชุมออกไปรับประทานอาหาร ซา-กาแฟ และของว่าง เนื่องจากคนเป็นจำนวนมาก ทำให้ใช้เวลาในการต่อคิวเข้ารับ ซา-กาแฟ และของว่าง ใช้เวลานาน ทำให้การอภิปรายล่าช้าไปรวม ๖๐ นาที)

การอภิปราย ของทั้งสามท่านผมเห็นว่าท่าน ศ.นพ.วิจารณ์ พานิช ทำการบ้านมาอย่างดี ท่านเตรียม slide นำเสนอได้ชัดเจนและตรงประเด็น ที่สุด ส่วนท่านอื่นๆ ผมเฉยๆ เข้าใจว่าท่าน ศ.นพ.วิจารณ์ พานิช จะนำเรื่องที่ท่านไปอภิปรายลงในบทความของท่านในเร็ววัน

ก่อนปิดการอภิปราย ท่านผู้ดำเนินรายการให้ผู้เข้าร่วมได้ซักถาม หรือแสดงความคิดเห็น มีผู้แสดงความคิดเห็นและสอบถามจากผู้อภิปรายเพิ่มเติม แต่ผมเห็นว่ายังไม่มีความเด็ดๆที่น่าสนใจมากนัก ปิดการอภิปรายและรับประทานอาหารกลางวันเวลา ๑๓.๑๕ น และช่วงบ่ายให้เข้าประชุมกลุ่มย่อยในเวลา ๑๔.๐๐ น

ผู้จัดแบ่งการประชุมกลุ่มย่อยออกเป็น ๖ กลุ่มได้แก่

๑.การพัฒนาค้นทุกช่วงวัยสู่สังคมไทยที่มีคุณภาพ

๒.กำลังคน ...หัวใจของความสามารถในการแข่งขันของไทย

๓.การพัฒนาค้นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

๔.การพัฒนาสภาพแวดล้อมเมืองเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตคนไทย

๕.ความเหลื่อมล้ำของประเทศ ที่มาและทางออก

๖.การวัดความสุขของคนไทย

ผมเลือกเข้ากลุ่ม ๑. "การพัฒนาคนทุกช่วงวัยสู่สังคมไทยที่มีคุณภาพ " เพราะเห็นว่าหัวข้อนี้ตรงกับการพัฒนาคนในภาพใหญ่มากที่สุด และมีความคาดหวังเป็นอย่างมาก ตามเอกสาร ได้แสดงไว้ดังนี้

"การพัฒนาคนทุกช่วงวัยสู่สังคมไทยที่มีคุณภาพ"

โดยวิเคราะห์สถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เริ่มจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร ซึ่งส่งผลกระทบต่อคนและสังคมไทย วิเคราะห์สถานการณ์ด้านคนและสังคมในมิติสุขภาพ การศึกษา และการเรียนรู้ ทักษะการทำงาน การประกอบอาชีพ สวัสดิการ และการคุ้มครองทางสังคม รวมทั้งข้อจำกัดในการพัฒนาคน ตลอดจนวิเคราะห์ประเด็นสำคัญของกลุ่มเป้าหมายในแต่ละช่วงวัยเพื่อนำไปสู่การกำหนดคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ เป้าหมายการพัฒนาคน ข้อเสนอประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาคนทุกช่วงวัย และปัจจัยที่จะเสริมหนุนการพัฒนาคนทุกช่วงวัยให้มีคุณภาพ มีศักยภาพเป็นพลังที่เข้มแข็งในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า มั่นคง และมีความสุขอย่างยั่งยืน รวมถึงกรณีตัวอย่างพัฒนาคนที่เป็นรูปธรรม เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ต่อยอดขยายผลการดำเนินงานต่อไป

ประธานการประชุมกลุ่มที่ ๑ รศ.ดร.จวีร์ วิจิตรวาทการ กรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้นำเสนอ นางชุตินาฏ วงศ์สุบรรณ รองเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อภิปรายประกอบด้วย พญ.อัมพร เบญจพิกิตช์ พูดเรื่องเกี่ยวกับเดินก่อนคลอต นายเสมา พูลเวช ผู้ช่วยผู้จัดการพัฒนาทรัพยากรบุคคล บริษัท เอสซีจี เคมิคอลส์ จำกัด พูดเรื่องประสบการณ์ในการเรียนรู้จากงานที่ทำ นพ.สันติ ลาภเบญจกุล ผู้อำนวยการโรงพยาบาลลำสนธิ อ.ลำสนธิ จ.ลพบุรี พูดเรื่องคนชราที่ไม่มีผู้ดูแลและได้รับการรักษาดูแลจากโรงพยาบาลลำสนธิ นายชนัน วีรพรหมชัย นายกเทศมนตรีตำบลอุโมงค์ อ.เมือง จ.ลำพูน พูดเรื่องการพัฒนาตำบลอุโมงค์

เนื่องจากการประชุมเริ่มเวลา ๑๔.๐๐ น เริ่มช้ากว่ากำหนด ๑ ชั่วโมง ทำให้เวลาในการประชุมหายไป ๑ ชั่วโมง จากกำหนดเดิม ๓ ชั่วโมงเหลือเพียง ๒ ชั่วโมง ท่านประธาน ผู้นำเสนอ และวิทยากรอภิปราย 3 ท่านรวมเป็น ๕ ท่านใช้เวลาในการอภิปราย เกือบ ๒ ชั่วโมง ทำให้หมดเวลาการประชุม ท่านประธานได้เปิดให้ผู้เข้าร่วมประชุม แสดงความคิดเห็นและซักถาม โดยให้แสดงความคิดเห็นได้คนละไม่เกิน ๒ นาที มีผู้แสดงความจำนงมาก แต่ผู้จัดไม่สามารถให้ทุกท่านที่แจ้งความจำนงได้พูดทุกคน อย่างไรก็ตามผมขอติที่ท่านประธานให้ผมได้พูด

ผมกล่าวว่า " ผมรู้สึกผิดหวังกับเวทีประชุมนี้นมาก เนื่องจากการอภิปรายไม่ตรงประเด็น ตามที่กำหนดไว้ สิ่งวิทยากรส่วนมากพูดเป็นเรื่องของกรณีตัวอย่างของแต่ละท่าน ไม่ได้เข้าประเด็นสำคัญของโจทย์ นอกเหนือจากนั้น ไม่ให้เวลากับผู้เข้าร่วมประชุมที่มีเป็นจำนวนมากได้แสดงความคิดเห็น หรือซักถาม ทุกปีก็เป็นเช่นนี้และก็มีผู้กล่าวถึงทุกครั้ง แต่ก็ไม่มีเปลี่ยนแปลง เข้าใจว่าการประชุมในหัวข้อและเป้าหมายที่ระบุไว้ ไม่สามารถทำให้สมบูรณ์ได้ในเวลา ๒ ชั่วโมง เฉพาะวิทยากรพูดก็พูดกันไม่เต็มที่ ดังนั้นจึงขอเสนอให้นำไปพิจารณารูปแบบและเวลาในการประชุมให้เกิดประสิทธิภาพค้มนกับเวลาของผู้เข้าร่วมประชุม และค่าใช้จ่ายซึ่งเป็นงบประมาณของแผ่นดิน ไม่จำเป็นต้องทำรูปแบบเก่าๆที่จัดการประชุมวันเดียว เชิญคนเป็นพันๆคนจากทั่วประเทศมานั่งฟังวิทยากรพูด และพอช่วงบ่ายก็มีการแยกกลุ่ม ลมลึกในแต่ละหัวข้อซึ่งสำคัญทั้งนั้นแต่เวลาไม่เคยพอ ท่านประธานได้แจ้งว่าถ้าเช่นนั้นต้องใช้เวลาในการประชุมมากขึ้น เช่นเพิ่มเป็น 2-3 วัน

ต้องดูว่ามีงบประมาณพอไหม อย่างไรก็ตามจะรับไว้พิจารณา

ม.ล.ชาญโชติ ชมพูนุท

๒๗ กันยายน ๒๕๕๗